

Trening czytania - krok po kroku...

Dobre przygotowanie dziecka do pierwszego czytania jest niezmiernie ważne, gdyż może zawążyć na dalszych losach czytania i stosunku dziecka do tej czynności. Jeżeli przeczytanie pierwszego samodzielnego tekstu odbędzie się z sukcesem (dziecko zrozumie go, a jego wysiłek zostanie doceniony) ogromnie podnosi to motywację do podejmowania następnych wysiłków. Tak więc chwalmy nasze dzieci, za każdy choćby najmniejszy sukces! Jak nauczyć dzieci czytać, by proces ten nie kojarzył się ze stresem i nerwowymi godzinami spędzonymi nad książką?

J. Zborowski wyróżnia następujące zasadnicze etapy nauki czytania:

- głoskowanie
- czytanie sylabami
- bezpośrednie czytanie wyrazów

W klasie I czytanie głośne powinno być poprawne i wyraziste, od klasy II także płynne, ze zmianą siły i tonu głosu, tempa czytania, stosowania pauz gramatycznych i logicznych, a od klasy III ma się odznaczać ponadto akcentem logicznym, nie mówiąc już o zwiększonej biegłości i szybszym tempie czytania. Czytanie wbrew pozorom nie jest łatwe. To bardzo złożony proces fizjologiczno-psychologiczny. Niewielka nawet dysfunkcja esów poznawczych sprawia, opanowanie techniki czytania jest dla dziecka niezwykle trudne. Bardzo ważne jest, aby już w klasie pierwszej kształcić u uczniów umiejętność poprawnego cichego czytania ze zrozumieniem. Czytanie głośne w pewnym stopniu utrudnia zrozumienie treści. Przy czytaniu głośnym uwaga dziecka zajęta jest zarówno treścią tekstu, jak i jego stroną językową, jego poprawnym odczytaniem, wymową poszczególnych wyrazów. Przy cichym czytaniu odpadają te czynniki hamujące zrozumienie treści. Uwaga dziecka jest skupiona jest na samej treści.

Pracę nad nauką czytania należy zaczynać od szlifowania czytania głośnego, by doprowadzić do zautomatyzowania czytania. Im szybciej i sprawniej dziecko zacznie czytać, tym łatwiej będzie rozumiało czytany tekst. Ciche czytanie ze zrozumieniem możliwe jest tylko na podłożu śladów wytworzonych w czytaniu głośnym. Nie wszystkie dzieci posiadają wrodzoną predyspozycję do szybkiego opanowania trudnej sztuki czytania. Niektórzy uczniowie kończąc III klasę, wykazują słabe tempo czytania, nie do końca rozumieją przeczytany tekst, a sam proces czytania nie został w pełni zautomatyzowany. Czytanie metodą sylabową. W tekstach wyeksponowana jest sylaba, by ograniczyć koncentrację dziecka do określonej, niewielkiej części wyrazu. W przypadku dziecka, które ma zaburzoną zdolność percypowania wzrokowego i słuchowego, ma to szczególnie ważne znaczenie, ponieważ ułatwia identyfikację i syntezę głosek, reguluje tempo czytania, eliminuje błędy, ułatwia analizę i syntezę liter w sylabie i sylab w wyrazie, zmniejsza wysiłek przy czytaniu. Czytanie metodą „ślizgania się”. Czytanie tą metodą można rozpocząć wtedy gdy:

- dziecko bardzo dobrze rozpoznaje litery
- błyskawicznie łączy literę z głoską
- dobrze opanowało syntezę i analizę fonemową z utrudnieniami.

Metoda „ślizgania się” z litery na literę polega na wydłużaniu tych głosek, które można wydłużać, gdyż nie zmieniają one swojego brzmienia w trakcie wydłużania. Są to samogłoski: a, o, u, e, i, y oraz spółgłoski: r, m., n, f, w, s, z, ś, ź, sz, ż, ch. Nigdy nie wolno wydłużać pozostałych głosek, gdyż są one nie trwałe. „Ślizganie się” przez wydłużanie głosek trwałych ma dać dziecku czas na rozpoznanie następnych liter, służy ono rozpoznawaniu liter mniej znanych. W miarę postępów w procesie czytania ten czas będziemy stopniowo zmniejszać. Tyle teorii, w praktyce wygląda to tak, że najpierw uczymy dzieci długiego

wymawiania głosek trwałych (można robić zawody) a potem odczytujemy w ten sposób sylab, stopniowo przechodząc do 3 głoskowych wyrazów (osa, nos, mur, rak). Świetnie nadają się do tego klocki LOGO. Dziecko trzyma w ręku klocek z literą a i przesuwa go powoli w czasie wymawiania głoski, gdy kończy ją wymawiać zatrzymuje klocek. W ten sposób ćwiczymy wszystkie głoski trwałe. W drugim etapie potrzebne nam będą 2 klocki jednocześnie np.: m. a. Najpierw dziecko pierwszy klocek (m.) przesuwa do drugiego (i w tym czasie wymawia głoskę /m/ bez dodawania /y/), a potem płynnie przechodzi do wymawiania głoski /a/. Musimy zadbać o to, by między głoskami nie pojawiła się nawet minimalna pauza. Taka jest idea metody „ślizgania.”

Z materiałów edukacyjnych na portalu <http://edukator.edux.pl/>